

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 24 stycznia 2025 r.

Poz. 500

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.1.2025 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 21 stycznia 2025 r.

Działając na podstawie art.85, art.86 i art.91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r. poz. 1465 z późn.zm.), art.4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024r. poz. 399 z późn.zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza stanowiącego załącznik do uchwały Nr XVIII/109/2024 Rady Miejskiej w Birczy z dnia 19 grudnia 2024r. w sprawie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza” w części dotyczącej :

- § 5 ust.2 w zakresie wyrazów „wylącznie w zakresie związanym z ich bieżącą eksploatacją” ,
- § 7 ust. 1 w zakresie wyrazów „ w sposób nie powodujący uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich” ,

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 19 grudnia 2024r. Rada Gminy Bircza podjęła uchwałę Nr XVIII/109/2024 w sprawie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza” .

Dokonana przez Wojewodę ocena legalności przedmiotowej uchwały wykazała, że w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

W związku z tym zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności ww. uchwały w tym zakresie.

Delegację ustawową dla podjęcia zaskarżonej uchwały stanowi art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach .Przepis ten upoważnia radę gminy do uchwalenia, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy w zakresie określonym w art. 4 ust. 2 ww. ustawy. Zgodnie z tym unormowaniem, Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Przepis ten nie daje więc radzie gminy prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących zagadnienia inne niż wymienione w tym przepisie, jak również nie pozwala na podejmowanie regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, gdyż oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej.

Wymienione w art. 4 ust. 2 ww. ustawy elementy regulaminu utrzymania czystości i porządku mają charakter obligatoryjny. Uchwalając regulamin, rada gminy winna zawrzeć w nim postanowienia odnoszące się do wszystkich zagadnień enumeratywnie wymienionych w powołanym przepisie. Brak w regulaminie jakiegokolwiek z wyszczególnionych ustawowo obowiązkowych elementów, podobnie jak i zamieszczenie postanowień wykraczających poza treść przepisu upoważniającego, stanowi istotne naruszenie prawa, przy czym niewyczerpanie zakresu przedmiotowego określonego w ustawy skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności całej uchwały.

W przepisie § 5 ust. 2 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza (stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały) Rada Miejska postanowiła, że prowadzenie napraw pojazdów samochodowych poza warsztatami samochodowymi może odbywać się wyłącznie w zakresie związanym z ich bieżącą eksploatacją (...).

Niewątpliwie takie unormowanie wkracza w regulację prawa własności. Jak wynika z treści art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach "regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi".

Mając na uwadze brzmienie ww. przepisu należy stwierdzić, że ograniczenie napraw pojazdów do napraw związanych jedynie z ich bieżącą eksploatacją stanowi ograniczenie praw podmiotowych, w tym prawa własności i jako takie przekracza granice upoważnienia ustawowego w sposób kwalifikowany prawem (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 27.04.2020r. Sygn.akt IV SA/Wa 301/20).

W tym miejscu wymaga zaznaczenia, że zapisy regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy mają umożliwić utrzymanie ładu publicznego na terenie gminy, jednak nie mogą ingerować w wykonywanie prawa własności na nieruchomościach właścicieli.

W § 7 ust.1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza Rada Miejska wskazała, że” Pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych należy ustawić na nieruchomości w miejscach odpowiadających przepisom prawa budowlanego w sposób niepowodujący uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich”.

Z kolei przepis art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie pozwala na zamieszczanie w regulaminie regulacji dotyczących de facto prawa sąsiedzkiego (art. 144 k.c.) posługując się nieostрым sformułowaniem uciążliwości i utrudnień dla osób trzecich. W ocenie organu nadzoru powyższy zapis regulaminu wkracza w materię uregulowaną przepisami Kodeksu cywilnego w zakresie, w jakim wprowadza warunek niepowodowania uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich.

Przepisy regulaminu nie mogą normować stosunków sąsiedzkich. Mają tworzyć warunki do utrzymania ładu publicznego, ale nie mogą wkraczać w sferę zarezerwowaną dla regulacji prawa cywilnego (por. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 08.07.2020r. Sygn.akt II SA/Rz 259/20). Stąd też zawarcie w Regulaminie warunku dotyczącego ustawienia pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych jakim jest niepowodowanie uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich , należy uznać za nieuprawnione.

Należy podkreślić, iż regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy jest aktem prawa miejscowego, wydanym z upoważnienia określonego w art. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co oznacza, że organ stanowiący musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu. Przepis art. 4 ust. 2 ww. ustawy zawiera enumeratywny katalog kwestii regulowanych przez regulamin. Oznacza to, iż regulamin nie może zawierać postanowień wykraczających poza zakres wyraźnego upoważnienia (por.m.in. wyrok WSA w Bydgoszczy z 21 grudnia 2010 r., ; wyrok WSA w Gliwicach z 8 kwietnia 2010 r., II SA/Gl 371/10 ; wyrok NSA z 11 grudnia 2015 r., II OSK 959/14 - CBOSA). Stosownie do uregulowanej w art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zasady praworządności, materia uregulowana wydanym aktem normatywnym wynikać powinna z upoważnienia ustawowego i nie może przekraczać zakresu tego upoważnienia. Zgodnie z Konstytucji RP regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego mają na celu jedynie "uzupełnienie" przepisów powszechnie obowiązujących rangi ustawowej, kształtujących prawa i obowiązki ich adresatów (por. wyrok NSA z 8 listopada 2012 r., II OSK 2012/12, CBOSA).

Stwierdzone przez organ nadzoru uchybienia należało zakwalifikować jako istotne naruszenia prawa, a to w szczególności art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, skutkujące stwierdzeniem nieważności Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Bircza stanowiącego załącznik do uchwały Nr XVIII/109/2024 Rady Miejskiej w Birczy z dnia 19 grudnia 2024r. w sprawie „ Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bircza” w części wskazanej na wstępie.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4a, za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Magdalena Kryczka
Dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru